

5

TALIANČINA

(-: U Ruksaka :-)
www.ruksak.sk

Pracovná (postupne doplňovaná) verzia
môjho osobného študijného slovníka.
= aktualizované v januári 2023 =

Il viaggiare, i mezzi di trasporto Cestovanie, dopravné prostriedky

la città	mesto
la capitale	hlavné mesto (štátu)
il capoluogo	hlavné mesto (oblasti)
la metropoli	metropola, hlavné mesto (oblasti)
il paese	dedina, dedinka; kraj, oblasť, zem
il villaggio	dedina, vidiecka obec, sídlo (praveké)
la campagna	vidiek; pôda, zem (poľnohospodárska)
la regione	región, kraj
il borgo	malé mesto, predmestie, mestská štvrť
la patria	vlasť
la destinazione	destinácia
il sentiero	cestička, chodník
il vicolo	ulička (úzka)
il vicolo cieco	slepá ulička
la strada	cesta
la via	ulica

<i>il viale</i>		<i>široká ulica, bulvár, stromová aleja</i>
l' autostrada	<i>f.</i>	diaľnica
il marciapiede		chodník, nástupište, perón
il posto		miesto
<i>il cavalcavia</i>		<i>nadjazd, viadukt</i>
<i>la tangenziale</i>		<i>obchvat (dopravný)</i>
il ponte		most
la scala		schody, schodisko, rebrík
<i>la scalinata</i>		<i>schody, schodisko (velké, vonkajšie)</i>
la folla		dav
<i>la massa</i>		<i>masa (ľudí)</i>
il rumore		hluk
la mappa		mapa
<i>la cartina</i>		<i>mapa (skladacia), mapka, škatuľka</i>
<i>la pianta della città</i>		<i>plán mesta</i>
<i>l' azienda turistica</i>	<i>f.</i>	<i>turistická informačná kancelária</i>
il centro città		centrum mesta
la periferia		periféria, predmestie, okrajová časť
la piazza		námestie
la zona pedonale		pešia zóna
il parcheggio		parkovisko
il giro		okruh, prechádzka, výjazd (autom)
la chiesa (cattolica)		kostol (katolícky)
la cattedrale		katedrála
la basilica		bazilika
il duomo		dóm, katedrála, chrám
il tempio		chrám, svätyňa, pamätník (budova)
il convento		kláštor (rehoľníci)

<i>il monastero</i>		kláštor (mužský)
<i>il monastero femminile</i>		ženský kláštor
la cappella		kaplnka
il campanile		zvonica
la campana		zvon
la parrocchia		fara, farnosť
il castello		hrad, zámok
la torre		veža
la porta		dvere, brána, vstup
<i>il portone</i>		brána, vstupné vráta
<i>il cancello</i>		kovová vstupná bránka, vjazd
<i>il portale</i>		ústredná brána, monumentálny vchod
la fontana		fontána
le rovine di castello	<i>pl./f.</i>	zrúcanina hradu, ruiny
il monumento		pamiatka (kultúrna), pamätník, pomník
il monumento naturale		prírodná pamiatka
gli antichi monumenti	<i>pl./m.</i>	staroveké pamiatky
la storia		dejiny, história
l'architettura	<i>f.</i>	architektúra, stavba (umelecká)
il museo		múzeum
la galleria		galéria
la galleria di quadri		obrazová galéria
la pinacoteca		obrazová galéria
la pittura		obraz, maľba, maliarstvo
<i>la pittura di Záborský</i>		obraz od Záborského
<i>la pittura su legno</i>		drevomaľba
<i>la pittura a olio</i>		olejomaľba
<i>la pittura su tela</i>		maľba na plátno
<i>la tela</i>		plátno, obraz (maľba na plátne)
il dipinto		obraz (namaľovaný), maľba

il quadro		obraz (v ráme)
il simulacro		posvätný obraz, socha
l' affresco	<i>m.</i>	freska
la scultura		sochárstvo (odbor), socha
la scultura in legno		drevorezba
la statua		socha (postavy)
la statuarìa		sochárstvo
l' esposizione	<i>f.</i>	expozícia, výstava
la mostra		výstava (umelecká), prehliadka (módna), výklad (obchodu)
il municipio		mestský/obecný úrad, radnica
l' ospedale	<i>m.</i>	nemocnica
la biblioteca		knižnica
il mercato		trh
la prigione		väznica
il teatro		divadlo
la cìnema		kino, kinematografia
la stazione		stanica
la stazione dei treni		vlaková stanica
il binario		nástupište, koľaj
la ferrovia		železnica
la rotaia		koľajnica
la corsia		jazdný pruh, dráha (bežecká)
la postazione		stanovisko (vozidiel), umiestnenie
la banchina		nástupište, perón, mólo, krajnica
il bordo		paluba (lode, autobusu)
la navetta		kyvadlová doprava
la capolinea		konečná (stanica)
l' entrata	<i>f.</i>	vchod

l'uscita	<i>f.</i>	východ
proibito l'ingresso	<i>m.</i>	vstup zakázaný
il bagno		záchod, kúpeľňa
i bagni pubblici	<i>pl./m.</i>	verejné záchody
la toilette /tualet/		záchod
il gabinetto		<i>záchod</i>
il cassiere/la cassiera		pokladník/pokladnička
la biglietteria		pokladňa, predajňa lístkov
la biglietteria automatica		automat na cestovné lístky
il biglietto		cestovný lístok
sola andata		<i>jednosmerný lístok</i>
andata e ritorno		<i>spiatočný lístok</i>
seconda classe		<i>druhá trieda</i>
la riduzione		<i>zľava</i>
la tariffa ridotta		<i>znížený poplatok, zľava</i>
la tessera		<i>preukaz, kartička, legitimácia</i>
il visto		<i>vízum</i>
la coincidenza		<i>spoj</i>
l'orario	<i>m.</i>	cestovný poriadok
l'orario di apertura	<i>m.</i>	<i>otváracie hodiny</i>
il giorno festivo		<i>štátny sviatok</i>
l'entrata libera		<i>vstup voľný</i>
il passeggero		cestujúci, pocestný
il passeggero clandestino		<i>čierny pasažier</i>
il compagno di viaggio		<i>spolucestujúci</i>
la guida		sprievodca
il visitatore		návštevník (múzea)

la visita návšteva, prehliadka (múzea)

le informazioni *pl./f.* informácie
giorni feriali *m.* pracovné dni
giorni festivi *m.* sviatky

la lokomotiva lokomotíva
la carrozza vozeň, vagón

carrozza letto *f.* lôžkový/ležadlový vozeň
la cuccetta lehátko/lôžko
carrozza ristorante *f.* reštauračný vozeň

il treno vlak

il trenino vláčik (*turistický, detský*)
D Treno diretto rýchlik
R Treno regionale regionálny vlak
1. (Servizio di) 1ª classe 1. trieda
2. (Servizio di) 2ª classe 2. trieda
TTE Treno Trans Europ Express Trans Europ Express
WL Treno con sole carrozze letto lôžkový vlak
EC Treno Eurocity Eurocity
IC Treno Intercity Intercity
CC Treno con servizio a cuccette vlak s ležadlovými vozňami
x Treno che si effettua nei giorni feriali chodí v pracovné dni
+ Treno che si effettua nei giorni festivi chodí v nedeľu a sviatky

il mezzo di trasporto dopravný prostriedok

il mezzo pubblico (di trasporto) verejný dopravný prostriedok
l'autoparco *m.* vozový park

la bicicletta bicykel
la motocicletta/la moto motorka, motocykel

la moto d´acqua		vodný skúter
il motorino		moped
la macchina		auto, stroj
l´automobile	<i>f.</i>	auto, automobil, vozidlo
l´automobile fuori strada	<i>f.</i>	terénne auto
l´autobus	<i>m.</i>	autobus
il pullman		diaľkový/zájazdový autobus
la fermata dell´autobus		autobusová zastávka
la metropolitana		metro
il taxi		taxík
il posteggio dei taxi		stanovisko taxíkov
l´autocarro	<i>m.</i>	nákladné auto, nákladiak
il motocarro		dodávková trojkolka
l´autoblinda	<i>f.</i>	obrnené vozidlo
l´autobotte	<i>f.</i>	cisternové vozidlo
il trattore		traktor
l´(auto)ambulanza	<i>f.</i>	sanitka
il treno		vlak
il tram		električka
il metrò		metro
la barca		čln, loďka
il motoscafo		motorový čln
il gommone		gumový čln
lo yacht		jachta
la nave		loď
il porto		prístav
l´ancoraggio	<i>m.</i>	lodný prístav
il traghetto		prevoz, kompa

la carta d´imbarco*palubný lístok***il viaggio**

cesta, cestovanie

il viaggiare*cestovanie***il viaggiatore**

cestujúci, pasažier, cestovateľ

l´aereo*m.*

lietadlo

l´elicottero*m.*

vrtuľník, helikoptéra

l´aeroporto*m.*

letisko

il volo

let

il biglietto aereo

letenka

la partenza

odjazd, odlet

l´arrivo*m.*

príjazd, prílet

l´atterraggio*m.**prílet, pristátie***il numero del volo**

číslo letu

il check-in

kontrola batožiny na letisku

il terminale

terminál

l´imbarco*m.**nástup, nalodenie***la valigia**

batožina, kufor

il pacchetto*balík, balíček***il carrello**

vozík

la dogana*colnica***l´autostrada***f.*

diaľnica

il pedaggio

mýto, diaľničný poplatok

il distributore di benzina

benzínová pumpa

il benzinaio*pracovník čerpacej stanice***la benzina**

benzín

il gasolio

nafta

l´olio*m.*

olej

il parchimetro

parkovací automat

l' autofficina	<i>f.</i>	autoservis
la stazione di servizio		<i>servisná stanica</i>
il guasto		porucha, chyba
lo pneumatico		pneumatika
lo pneumatico sgonfio		<i>prázdna pneumatika</i>
la gomma	<i>hovor.</i>	<i>pneumatika</i>
la gomma a terra		<i>prázdna pneumatika</i>
la ruota		koleso
la foratura		defekt
il parabrezza		čelné sklo
il bagagliaio		kufor
il cofano		kapota
lo sportello		dvere (na aute)
il paraurti		nárazník
il faro		svetlo
la freccia		smerovka
il motore		motor
il cambio		prevodovka
la marmitta		výfuk
la cintura di sicurezza		bezpečnostný pás
il freno		brzda
la frenata		zabrzdenie
lo spazio di frenata		brzdná dráha
la frenatura		<i>zbrzdenie, zabrzdienie, brzda</i>
il guidatore		vodič, šofér
l'autista	<i>m./f.</i>	<i>vodič/ka auta (najmä profesionálny)</i>
il conduttore		<i>vodič, šofér</i>
il motociclista		motorkár
il pedone		chodec, pešia osoba

la patente di guida		vodičský preukaz
la carta d'identità		občiansky preukaz
il passaporto		cestovný pas
la multa		pokuta
la contravvenzione		pokuta
la segnaletica stradale		dopravná signalizácia
l'insegna	f.	značka, tabuľa, nápis
il cartello stradale		dopravná značka (tabuľa)
il segnale stradale		dopravná značka
Rotatoria		Kruhový objazd
Senso unico		Jednosmerka
Divieto di accesso/di transito		Zákaz vjazdu
Senso vietato		Zakázaný smer jazdy
Divieto di sosta/di fermata		Zákaz zastavenia
Sosta vietata		Zákaz státiťa
Divieto di parcheggio		Zákaz parkovania
Divieto di sorpasso		Zákaz obiehania
Diritto di precedenza		Hlavná cesta
Dare la precedenza		Vedľajšia cesta
Limite massimo di velocità		Najvyššia povolená rýchlosť
l'incrocio	m.	križovatka
il semaforo		semafor
la deviazione		obchádzka
l'entrata	f.	vchod
l'uscita	f.	východ
il divieto		zákaz (čoho)
il permesso		povolenie, dovolenie

la velocità		rýchlosť
la distanza		vzdialenosť
il chilometro		kilometer
il metro		meter

lo stato		štát
la nazionalità		národnosť
la lingua		jazyk, reč

italiano		talian
l'italiano	<i>m.</i>	taliančina
l'Italia	<i>f.</i>	Taliansko

slovacco		slovák
il slovacco		slovenčina
la Slovacchia		Slovensko

ceco		čech
il ceco		čeština
la Repubblica Ceca		Česko

polacco		poliak
il polacco		Polština
la Polonia		Polsko

inglese		angličan
l'inglese	<i>m.</i>	angličtina
l'Inghilterra	<i>f.</i>	Anglicko

ungherese		maďar
l´ungherese	<i>f.</i>	maďarčina
l´Ungheria	<i>f.</i>	Maďarsko
tedesco		nemec
il tedesco		nemčina
la Germania		Nemecko
francese		francúz
il francese		francúzština
la Francia		Francúzsko
americano		američan
l´America	<i>f.</i>	Amerika
austriaco		rakúšan
l´Austria	<i>f.</i>	Rakúsko
africano		afričan
l´Africa	<i>f.</i>	Afrika
russo		rus
La Russia		Rusko
veneto		benátčan
la Venezia		Benátky

il Giappone

Japonsko

il straniero

cudzinec

In Italia ci sono tante belle cose da vedere, vero?

V Taliansku je toľko pekných vecí k videniu, že?

Vorreste vedere l´Italia?

Chceli by ste vidieť Taliansko?

Certo che vorremmo vederla.

Jasné, že ho chceme vidieť.

**Ci sono tante bellezze naturali:
montagne, boschi, laghi a poi il mare e le spiagge.**Sú tu mnohé prírodné krásy:
hory, lesy a potom more a pláže.**Ti piacciono le montagne italiane?**

Páčia sa ti talianske hory?

Che belle montagne!

Aké krásne hory!

Guarda che spiagge!

Pozri aké pláže!

Al mare c´è molta gente.

Pri mori je veľa ľudí.

Ci sono tanti alberghi moderni.

Sú tu mnohé moderné hotely.

In Italia ci sono anche molte città con bellissimi monumenti.

V Taliansku sú tiež mnohé mestá s nádhernými pamiatkami.

Vedete la basilica di San Francesco? La vedete? Volete vederla?

Vidíte baziliku sv. Františka? Vidíte ju? Chcete ju vidieť?

Perché non volete guardarla? Perché non c'è niente di interessante.

Prečo ju nechcete vidieť? Pretože tam nie je nič zaujímavé.

Ecco le foto fatte in Italia. Ti piacciono?

Tu sú fotky z Talianska. Páčia sa ti?

Immaginate di essere in Italia.

Predstavte si, že ste v Taliansku.

Posso farLe una domanda?

Môžem sa Vás na niečo spýtať?

Come posso arrivare a...

Ako sa dostanem do...

Scusi, signore, per andare a...

Prepáčte, pane, ako sa dostanem do...

Potrebbe aiutarmi?

Mohli by ste mi pomôcť?

Scusi, non ho capito.

Nerozumel som, prepáčte.

Non capisco ancora bene l'italiano.

Ešte nerozumiem dobre po taliansky.

Vengo dalla Slovacchia.

Prichádzam zo Slovenska.

Dov'è il centro della città/la stazione?

Kde je centrum mesta/stanica?

Sto cercando...

Hľadám...

Dov'è, scusi...

Kde je, prosím...

Voglio andare a...

Chcem ísť do...

Per dove...?

Kadiaľ...?

Qual è la strada che porta a...

Ktorá cesta vedie do...

Scusi, per andare al Vaticano?

Prepáčte, ako sa dostanem do Vatikánu?

È questa strada per...?

Je to cesta do...?

In quale direzione devo andare?

Ktorým smerom musím ísť?

È lontano da qui?

Je to odtiaľto ďaleko?

Può dirmi...

Môžete mi povedať...

Dove posso comprare...?

Kde môžem kúpiť...?

Quando sono le messe in questa chiesa?

Kedy sú omše v tomto kostole?

Scusi, mi può aiutare?

Prosím, mohli by ste mi pomôcť?

La ringrazio.

Ďakujem Vám.

Mi sono perso.

Stratil som sa.

Vado alla stazione.

Idem na stanicu.

Mi può indicare la strada per la stazione?

Môžete mi ukázať cestu na stanicu?

Prenda la prima a sinistra.

Chodte prvou ulicou vľavo.

Giri a sinistra/a destra.

Zabočte doľava/doprava.

Sempre dritto.

Stále rovno.

Sono pochi passi...

Je to pár krokov...

Vado in macchina.

Idem autom

Dove posso mettere la macchina?

Kde môžem dať (odstaviť) auto?

Posso lasciare la macchina sulla strada?

Môžem nechať auto na ulici?

Avete fatto buon viaggio?

Mali ste dobrú cestu?

Non dobbiamo dimenticare di fare benzina.

Nesmieme zabudnúť natankovať benzín.

Posso fare la benzina?

Môžem si natankovať benzín?

Mi faccia il pieno!

Natankujte mi plnú!

Il pieno, per favore.

Plnú nádrž, prosím.

Dove pago?

Kde platím?

La pompa numero...

Pumpa číslo...

Posso pagare con la carta di credito?

Môžem platiť kreditnou kartou?

Posso pagare in contanti?

Môžem platiť v hotovosti?

La stazione è affollata.

Stanica je preplnená.

Dove posso acquistare un biglietto?

Kde si môžem zakúpiť lístok?

Il biglietto l'ha comprato già Marco.

Lístok kúpil už Marco.

A che ora parte il treno per Roma?

O kolkej odchádza vlak do Ríma?

Vorrei due biglietti per Roma, per favore.

Chcel by som dva lístky do Ríma, prosím.

Quanto costa un biglietto per Roma?

Koľko stojí lístok do Ríma?

A che ora parte il prossimo/l'ultimo treno per...

A ktorej ide najbližší/posledný vlak do...

Da quale binario parte?

Z ktorého nástupišťa odchádza?

Il treno parte dal binario uno.

Vlak odchádza z prvého nástupišťa.

Il treno per Roma è in ritardo.

Vlak do Ríma mešká.

Devo cambiare?
Musím prestupovať?

Dove devo cambiare?
Kde mám prestúpiť?

È questo il treno per...
Je toto vlak do...

È libero questo posto?
Je toto miesto voľné?

È questa fermata dell' autobus per...
Je toto zastávka autobusu do...

Quali autobus vanno al centro?
Ktoré autobusy idú do centra?

Passa di qui il quarantasei?
Chodí tadiaľto štyridsaťšestka?

Quando passa il prossimo autobus per...
Kedy ide ďalší autobus do...

Scusi, va al museo?
Prepáčte, idete k múzeu?

Può dirmi quando devo scendere?
Môžete mi povedať, kedy mám vystúpiť?

Mi aspetti, per favore.
Počkajte ma, prosím.

Mi lasci qui, per favore.

Vysadte ma tu, prosím.

A che ora aprite/chiudete?

O kolkej otvárate/zatvárate?

Dov'è la toilette? /tualet/

Kde je toaleta?

Hanno prenotato i biglietti aerei via internet.

Rezervovali sme letenky cez internet.

Il volo per Milano è in ritardo.

Let do Milána mešká.

Qual è l'uscita del volo?

Z ktorého východu je odlet?

Ciao, come mai da queste parti?

Čau, čo robíš v týchto končinách?

Sono felice di vederti.

Som šťastný, že ťa vidím.

Hai fatto buon viaggio?

Mal/a si dobrú cestu?

Hai aspettato molto?

Čakal/a si dlho?

Facciamo un giro per la città.

Prejdeme sa po meste.

Ti faccio da guida.

Budem ti robiť sprievodcu.

Ti ringrazio.

Ďakujem ti.

Se parlerai lentamente io capirò.

Ak budeš hovoriť pomaly, budem rozumieť.

Andiamo da questa parte.

Pôjdeme tadiaľto.

Ti auguro buon soggiorno.

Prajem ti príjemný pobyt.

Quest'anno passiamo le vacanze tutti insieme.

Tento rok strávime dovolenku všetci spolu.

Hai bisogno di cartoline di Roma? Te ne do venti.

Potrebuješ pohľadnice Ríma? Dám ti ich dvadsať.

Puoi darmene di più? Posso dartene quanti ne vuoi.

Môžeš mi ich dať viac? Môžem ti ich dať koľko chceš.

Che tipo di macchina è?

Aký to je typ auta?